

"Kanadai Magyar Újság"
 egyetemes
"KANADAI MAGYAR HIRLAPPAL"
 Kanada és az angol birodalom legelőrebb, vezető magyar hatilapja amely mindenkor szótlanul védi meg az idegen szavakat magyar- ság érdekében és a kanadai polgárokat megillető jogokat igyekszik kivívni minden honfitársunk számára.
 Előfizetési díj egy évre: \$3.00. Az újságba és kiegészítő egy évre \$4.00. Szerkesztőség és kiadóhivatal 375 Hargrave St. WINNIPEG, Man.

BRANTFORD
 BURLINGTON
 CALIFORNIA
 CHICAGO
 COVINGTON
 DETROIT
 FORT ST. VINCENZ
 FORT ST. JAMES
 GALT
 GUELPH
 HAMILTON
 KITCHENER
 MONTREAL
 NEW WATFORD
 NIAGARA FALLS
 OSHAWA
 OTTAWA
 PORT COLBORNE
 PORT HURON
 QUEBEC
 ST. CATHARINES
 SPRING HILLS
 SUDBURY
 SYDNEY
 TORONTO
 WELLS
 WINDSOR

Kelet- és Nyugat

CANADIAN HUNGARIAN NEWS

BEKIVAR
 CANA
 CALIFORNIA
 COVINGTON
 DETROIT
 FORT ST. VINCENZ
 FORT ST. JAMES
 GALT
 GUELPH
 HAMILTON
 KITCHENER
 MONTREAL
 NEW WATFORD
 NIAGARA FALLS
 OSHAWA
 OTTAWA
 PORT COLBORNE
 PORT HURON
 QUEBEC
 ST. CATHARINES
 SPRING HILLS
 SUDBURY
 SYDNEY
 TORONTO
 WELLS
 WINDSOR

"Canadian Hungarian News"
 Combined with the
"CANADIAN HUNGARIAN JOURNAL"
 An Independent Weekly
 Published in the Magyar Language. Circulating in all the Provinces of the Dominion of Canada and largest of all Hungarian Papers within the entire British Empire.
 Editorial Offices and Printing Plant
 375 Hargrave St., WINNIPEG, Man.
 Yearly Subscription \$3.00 to Foreign Countries \$4.00

VOL. VIII EVFOLYAM 375 HARGRAVE ST. WINNIPEG, MANITOBA, 1931. DECEMBER 31 CSÜTÖRTÖK No. 53 SZAM

"QUEEN CITY" SÁD
 A FEATURE ARTICLE

By PEMROKE STEPHENS
 reprinted from the "Detroit News"

Improvement in air, road and rail connections between Vienna and Budapest is placing the Hungarian capital on the tourist map. Until quite recently tourists stopped short in Vienna. Now they are going further afield and rightly, because Budapest is one of the most magnificent capitals in Europe, the mingling of the Danube and the Gellért cliff giving it a charm that even London, which it resembles on account of its broad river, bridges and Gothic Houses of Parliament rising from the water's edge, fails to possess.
 As a capital Budapest is infinitely more imposing than Berlin. And only 100 years ago it was a village. Fifty years ago it was a provincial town. Today its wide thoroughfares, bridges, buildings, gardens, churches, opera houses, and theaters recall Paris.

"Queen of the Danube", the guide books call the city. But, alas, it is a mournful queen. The towering royal palace on its commanding height overlooking the Danube shelters no royal head. An admiral without a fleet rules the Kingdom without a King.

The great Chain Bridge over the Danube, once the eighth wonder of the world, has become a Bridge of Sighs over which a stricken population passes and repasses in a vain search for work. The spacious Millennium Square, marking Hungary's 1,000 years of royal history, has become a meeting place for the unemployed.

The Coronation Church, sacred to the memory of St. Stephen, Hungary's most saintly king is the setting on St. Stephen's Day, the national holiday, for a sacred service, rich in color and pageantry, but empty and hollow in spirit, lacking a central figure, without a king.

The monument to St. Emery, St. Stephen's son, held in esteem by young Catholics as the ideal of Youth strikes a pathetic note today: the youth of Hungary is faced with the difficulties of present-day emigration or the prospect of penniless idleness at home.

Hungary is still in a state of fever as a result of the amputation of its richest provinces after the war—the present world crisis adding fire and salt to the wounds. Injections in the form of small loans help to keep the country alive, but without healing.

The unluckiest land in Europe has never had a real chance to develop the qualities of civilization in peace since those far-off days when Duke Árpád led his mounted horsemen through the passes of the Carpathian mountains into the great Danubian plain in 896 A.D. The Hungarians planned to found a kingdom within the natural frontiers to guard themselves from attack. But again and again encroaching hordes of Asiatics invaded their rich country. Sometimes the invaders were driven back. Sometimes they triumphed. But western Europe was saved from conquest, war-scarred Hungary paying for the security of civilization with her children's blood. At first it was Khan Batu and his army of Tartars that ravaged the fair plains, laying waste and burning as far as the eye could see. Then it was the Turks. In 1541 an army of 28,000 Hungarians was massacred at Mohács by a force of 300,000 Turks. The Hungarian King Louis II falling on the marshy, red-strewn field. One hundred and sixty years later Hungary avenged the conquest by routing the Turks on the same battleground.

Then Austria extended her empire to Budapest. In December, 1918, a desperate bid was made to throw off the Hapsburg yoke. Austria called in the aid of the Croat General Jelačić and the Russian Czar. After a dazzling resistance on 100 gallantly contested fields the Russian steam roller crushed the revolt. "Merely" said the Austrian commander Win-

ELÜTÖTT A GYORSVONAT EGY MAGYAR AUTÓT

BETÖRÖTT FEJEL ÉS ÖSSZEZUZOTT VÉGTACOKKAL ÉRTEK HAZA HONFITARSAINK A VENDEGLÁTASBÓL — BORZALMAS MAGYAR AUTÓ KARAMBOL ONTARIOBAN

Hajmeresztő gépköcsi-utazásról kell hírt adnunk a "Kanadai Magyar Újság" olvasóinak Hara govis József levele nyomán. A sebes hajtás következtében véres tragédiává változott kirándulás szereplői sajnos magyarok akik kis híjja, hogy halálal nem fizettek vakmérőségükért. Bencze Lajos székelyudvarhelyi szőlészeti honfitársunk, továbbá Tóth Ferenc, ennek anyósa a Veszprém megyei illetőségű Jáger Józsefné, végül a Szabolcs megyei Nagy Lajos, Román Mihály és Turó János a szomorú eset szenvedő szereplői, kiknek könnyen az életükbe kerülhetett volna meggondolatlanságuk.

A nagyszámú magyar társaság a Chathammu szomszédos Petrolia városba hajtott át, hogy az ottani gyár megindulásánál jelen lehessenek. A munkakalkomra váró magyarok azonban kénytelenek voltak üres kézzel visszafordulni, amennyiben a gyár üzembehelyezését az újvire halasztották. A petroliai vendéglátók szíves-séggel a hideg ellen jöfőjaitó kával védekező magyarok nem fukarkodtak a gazolinnal sem,

reszkezik le a lepedőkől összecsomózott kötélén. A vakmerő rabot természetesen azonnal vasbaverték és külön zárkába helyezték, a többiek pedig kettőzött éberséggel figyelték.

Nyomozást indítottak a titokzatos száguldó gépkocsik tulajdonosainak kiderítésére is, amennyiben most már valószínűnek látszott, hogy tényleg rab szöktetésről lett volna szó. Erre, hogy a gyanus autómobilok sorszáma annyira bekenetett sárral hogy a rendőrök nem vehették ki tisztán, hogy vajjon amerikai vagy kanadai bandita-társaság akarta kiszabadítani a gyilkosokat.

Állítólag Nick Kozub beaverboardi gyilkos ukrán is az olaszokkal együtt szökött volna meg. Kozub sem érthette el célját és így december 30-án a kasztófán kell Mary Holowesuk meggyilkolásáért bünhődni. A börtön vasrácsának keresztülfűrészelésén tettenérr Ferrati a mánap reggel összeült bíróság külön öt évi börtönrre ítélte Logie bír. arra való tekintettel ha a felsőbb bíróság az életfogytiglani büntetését megváltoztatná.

Magyar muzsika a levegőben
 A newyorki "Columbia Broadcasting System" rendezőségének Japanközvetel levelé szerint minden vasárnap este fél hétkor (Eastern Standard Time) a newyorki Budapest kávéházból magyar cigányzenét közvetít a rádió. Ugyancsak gyakran adnak elő magyar darabokat hétfő és kedd 9 órai kezdettel (ugyanekes Eastern Time) a Columbia "Gipsy Music" műsorán. Nyugatkanadában ugyan ritka esetben vehető fel ezek a hanghullámok, kivéve ha más rádióállomás nem közvetít a műsorkor, viszont Keletkanada egyes részein élvezettel hallgathatnak honfitársaink egy kis magyar muzsikát a fentjelzett időben.

LEÜTÖTT A SZÁLFA EGY MAGYART
 A Nylsator honfitársunk szíves-séggel beküldött tudósításából értesülünk egy magyar favágó, névszerint Kiss Gyula tragédiájáról. A Vancouver közelében levő egyik erdőszegben munka közben ráesett egy hatalmas szálfa, mire a szerencsétlen magyar eszméletlenül került el a földön. Szerencsére azonnal beállították a Vancouver General kórházba, ahol gondos orvosi kezeléssel igyekeznek kigyógyítani súlyos sérüléséből.

A vizsgálat megállapította, hogy Kiss Gyulának négy bordáját törte be a nagy fatörzs, ugyhogy az orvosok egész felsőtestét gipszbe rakták. Bárha nagy fájdalom vanak a szerencsétlenül járt magyarnak, komoly remény van arra, hogy teljes felgyógyultan hagyhatja el a kórházat. A vancouveri magyarok közül már többen felkeresték Kiss Gyulát, ki ezután is kéri honfitársait, hogy látogatásukkal igyekezzenek felvidéti szenvedését.

ALIG HUSZÉZER BEVANDORLÓ JÖTT AZ IDÉN
 A tavalyi 75,540 bevándorlóval szemben, 1931 folyamán mindössze 19,390 lélek jött be az országba s ezek közül is csak 4,894 férfi, míg a többi nő és gyermek. Ugyancsak 13,641 kanadai jött vissza állandó tartózkodásra az Egyesült Államokból, miután ott nem kaptak munkát.

Meghíusult a wellandi börtön-kitörés
 NIAGARA FALLSI BANDITÁK KI AKARTÁK SZABADITANI TÁRSAIKAT — AZ UTOLSÓ PERCBEN LELEZTÉK LE A VAKMERŐ KISÉRLETET

Karácsonyra a wellandi börtön négy legveszedelmesebb lakója vakmerő kitörést tervezett melynek híre ugyszólván az egész Niagara-félszigetet lázba hozta. Crowe városi rendőröknek este 10 óra tájban bizalmas értesítést kapott, mely szerint a gyilkosságért életfogytiglani fegyházra ítélt, de ügyének megfellebbezése folytán még mindig a wellandi fogdában tartózkodó niagara-fallsi gyilkosokk cimboráik meg akarják szabadítani.

Davidson sheriffet égyetértésben azonnal nyomozást indítottak, sőt mindenre felkészülve megkötötték az őrséget is. Éjjeli két óráig semmi különösét nem észleltek, eltékvinté attól, hogy néhány titokzatos autómobil örült sebességgel száguldott el a börtön előtt. Két órakor már-már azt hitték a rendőrök, hogy csupán vaklármá volt az egész. Crowe rendőrönök még egyszer végigjárta azonban a börtönt — biztonság kedvéért.

Annak a folyosónak az ablakán, ahol a gyilkos niagara-fallsi olasz banditákat őrizték, a sötétben egyszerre csak egy fehér sávot pillantott meg a rendőrönök. Odasiettek és ekkor vette észre, hogy az ablak alatt, fűrészel a kezében maga Ferrati olasz bandita húzódik meg, aki már teljesen átfűrészelte az ablakrácsokat és csak perceknek mulott, hogy mikor e-

OLCSÓB A BUZA FUVARDIJA MONTREALON ÁT

Egész Keletkanadára nézve nagyfontosságú ajándékkal lepte meg a két vasutttársaság úgy a gabonatermelőket, mint a kanadai elevátor-vállalatokat, amikor leszállította a Montreal s az Atlanti Óceán kikötői között eddig érvényben levő fuvardíjakat. A karácsonykor életbe-
 lépő új díjszabás értelmében Montrealon és St. John, illetőleg Halifax kikötőkön keresztül bushelenként egy centtel olcsóbban szállítják a gabonát, mint amennyiben kerülne Buffalo, illetőleg Newyork és más amerikai gőcponton keresztül való szállítás.

LEZUHANT EGY ELEVÁTOR
 Vancouverben könnyen végzettség válható szerencsétlenség történt, amidőn a Woodwards nagyruház egy személyfejlője felmondotta a szolgálatot és lezuhant a harmadik emelet magasságából. Két nő és egy kisleány lábtöréssel és kisebb sérülésekkel menekültek meg a komolyabb bajtól. A szerencsétlenségből kifolyólag szigorú vizsgálatot indítottak az iránt, hogy kit terhel a felelősség.

MEGVAMOLJÁK A FRANCIÁK A KANADAI ÁRUT
 Tekintettel arra, hogy a kanadai dollár veszített értékéből, Franciaország újabb 11%-os vámmal sújtott minden Kanadából érkezett árut, hogy ezzel piacainak kanadai áruval való elözönlését megakadályozza. Az új intézkedés meglehetősen súlyosan érintette Kanada külkereskedelmét, mely az utóbbi hónapok folyamán igen fellendült. Ugyancsak ezzel egyidőben hozták nyilvánosságra a francia lapok, hogy a gall köztársaság lakossága a legutóbbi népszámlálás szerint közel 42 millió pontosabban 41,834,923. Ez egy millió gyarapodást jelent 1926 óta. Magában a Seine kerületben, melyhez Páris főváros tartozik, 4,933,355 a lakosok száma akik közül 459,498 nem francia nemzetiségű hanem más állam polgára.

JOBB BUZAÁRAKRA VAN KILÁTÁS
 Dr. Swanson, a saskatooni egyetem-tudós közgazdasági tanára, aki Bennett miniszterelnököt is elkísérte mint szakértőt a londoni birodalmi konferenciára, legújabb kiadandó könyvében jó híreket mond a kanadai gazdák és általában a gabonatermelők számára. A torontói "Mail & Empire" nevű napilap karácsonyi számában már közölt is egyes részleteket a figyelemreméltó tanulmányból s

egy Swanson megállapításai már részben napvilágra kerültek. Talán legáltalánosabb érdeklő a könyvnek az a fejezete, mely jobb jövőt jósol a kenyérmagvak gazdáinak. Az eddigi alacsony buzaárak teljesen jósulatlanok voltak — írja többek között dr. Swanson, — és elérkezett az ideje annak, hogy a világpiac ismét a régi egyensúlyba kerüljön.

LEGUJABB HIREK
 DROTKOTELEN CSEMPÉSZTEK A SZESZT A Detroit főiyű alatt, mint az ontáriói Windsorból érkezett jelentések híri adják. Bár már eddig is több ízben lepleztek le hasonló kísérleteket, ez a legújabb fogás volt a legikerültebb. A folyó medrében elhelyezett kábelhez olyan vízhatlan acélcsőket erősítettek, melybe öt láda szeszestalt helyezhettek el egyszerre a csempészek. Az amerikai oldalon a kábel egy magánháznál végződött és éppen akkor érkeztek oda a fináncok, amikor egy teherautót raktak meg drága kanadai pálinkával.

TIZENKÉTÉZER ESZKIMÓT ÉS INDIÁNT LÁTOTT VÉNDGÜL A BIRODALMI KORMÁNY KARÁCSONYI EBÉDRÉ. Repülőgépeken és kutyaszánokon szállították heteken keresztül az ünnepi ebédhez szükséges élelmiszert, amit azután a Mounted Police és a különböző misziótelepek osztottak ki az északi vidék lakói között. — Itt említjük meg, hogy a különböző munkanélküli táborokban is polypecsenyés karácsonyi ebédet szolgáltak fel, amit a munkavezetők együtt fogyasztottak el a munkásokkal.

KIGYULLADT AZ AKNA AZ ALBERTAI Drumheller melletti Midlandvale egyik kőszénbányájában, mely a Western Gem vállalat tulajdona. Szerencsére emberéletben nem esett kár, miután a tűz hűtőre vírrádó éjjeli keletkezett, az anyagi veszteség azonban megúrt a 30 ezer dollárt. A Drumhelleri tűzoltóság megérkezéseig alaposan megrongálódott akna újráépítése legalább két hetet vesz igénybe.

MAGYARORSZAG HALASZTÁST KÉRT külföldi adósságainak törlesztésére, miután a leromlott gazdasági helyzet következtében nem tud a megkívánt idegen pénzemekben eszegetni kötelezettségének. A tartozás esedékes törlesztési részleteinek fedezésére megfelelő összeget helyeznek el a budapesti Nemzeti Bank pénztárában, hogy ezáltal a külföldi bizalmat továbbra is biztosítsák. A pénzügyi világban nem kellett különösebb fel-tűnést a magyar kényszer-intézkedés, sőt több európai állam hasonló elhatározását várják.

A TENGERI ÓRIÁSTEHEN csontvázát megtalálták Florida partjain és eszerint mégsem mese a titokzatos állatról elterjedt sok hír. A több millió évvel ezelőtől élő óriás hossa a csontok után itélve, meghaladja a 30 láb-t. — British Columbiában kifízetődő kereseti ágga vált a hód-prémas nyul tenyésztése. Sok ezer dollár ára küldemény talált már piacot nemcsak az Egyesült Államokban, hanem Japánban is. — British Columbiában különben most több fatelopt is észleltek svéd gépekkel, hogy az angol piacnak megfelelő deszkát állíthassanak elő.

Oroszország szövetségre lépett a kisantanttal?

A párisi "L'Echo" című napilap beavatott forrásból érkező jelentése szerint Franciaország és szövetségesei: Lengyelország, Csehszlovákia, Jugoszlávia és Rumánia barátsági szerződés kötöttek Szovjetországgal.

Az állítólagos megegyezés szerint a szerződés azonnal érvénybe lép s ezáltal szétosztja a békét a híreket, melyek szerint Franciaország Lengyelországot, Oroszország elleni háborúba akarták volna belekeverni, vagy az oroszok Lengyelországot, illetőleg Csehszlovákiát vagy Rumániát fegyveres erővel akarták volna megtámadni.

Amennyiben valóban fogadjuk el a lapok jelentéseit, úgy meg kell állapítanunk, hogy a leszerelési konferencia szempontjából döntő jelentőségű megegyezést jelent a francia-orosz szerződés. Különösen Magyarországot érdekelheti közelebbről ez a titkos megállapodás, melynek értelmében a kisantant-államok nem hivatkozhatnak többé arra, hogy "Oroszország esetleges támadása ellen" kell állni fegyverkezésre veszélyeztetniük a Duna medencéjében lakó népek békéjét.

Miután az Oroszország elleni fegyverkezés nagyszerű kibúvóként szerepelt a franciák és az általuk pénzelt kisantant egyrészt a háborus dícsősegtől felfuvalkodott, másrészt a "revans" borzalmától rettegő harcra-készülődéinek leplezésekor, a legújabb barátsági szerződés egyik legerősebb érvüktől fosztotta meg a franciákat. A februárban, vagy legkésőbb a nyár folyamán összeülő lefegyverezési konferencián ezekután igazán kevés kibúvót találhatnak majd a franciák arra, hogy több millió embert tartsanak állandóan háborus készültségben.

Ugyanezeker kereskedelmi jellegű szerződést kötött Oroszország Németországgal, melynek értelmében még több német árut vásárolnak az oroszok, főleg gépeket, hogy ezáltal gazdasági tervek nagy kérését legalább részben helyreírassék. Az elmúlt kilenc hónap folyamán Oroszország 145 millió dollár értékű árut vásárolt Németországtól, míg emellett jelenleg mintegy háromszázmillió adósságra vár törlesztésre német cégek-nél.

Jobb jövőt jósol a munkásvezér
 IGAZSÁGOSABB VAGYONELOSZTÁS MELLETT A MUNKA-BÉREK LESZÁLLÍTÁSA ELLEN NYILATKOZOTT AZ EGYESÜLT SZAKSZERVEZETEK ÖSZFEJÜ ELNÖKE

Újví üzenetül nem forradalmi szónoklatokat, vérontásra rablásra és pusztításra lázító beszédeket tartottak a kanadai szakszervezetek feljölős vezetői emerei, hanem a fejlődésnek helyetadó, de ugyanakkor a munkások jogaiért minden téren sikeres programot hirdettek. Az 1932-ik esztendő sokkal alkalmasabbá tette a talajt az általános pártaszok orvoslására, s

a munkásságnak ezt kell törvényszerűen kivéni a munkánália céljai elérésére — mondták a többek között Mosher, az "All Canadian Labor Congress" ottawai elnöke.

A munkás-szakszervezetek 1932 évi programjából látjuk csak, hogy milyen óriási tapasztalatokkal rendelkezik a munkásjogot hivatott harcossal Polytatás az 5-ik oldalon

MINDEN KANADAI MAGYARNAK EGY SOKKAL BOLDOGABB ÚJÉVET KIVÁNNUNK!